

PÉČE A ČISTOTA

Když je o nás pečováno, účinky jsou mírně narkotické, a čím déle tato péče trvá, tím více se ztišujeme a uvolňujeme. U příslušníků živočišné říše obvykle platí, že provádějí úpravu svého zevnějšíku v intervalech mezi primárními energetickými činnostmi: to znamená před společenským kontaktem nebo po něm, před nebo po jídle a než se uloží k spánku nebo po probuzení. Během těchto "odpočinkových" období se zklidňují, uhlazují si pocuchané peří nebo srst a znovu se uvádějí do normálního stavu pohotovosti. Úprava zevnějšíku jim pomáhá ulevit si od stresu, "vysadit", udělat si přestávku. Je proto prací i hrou.

Všichni příslušníci čeledi Hominidae jsou citliví na špínu, sliz a lepkavost. Tělesný fyzický kontakt s odpadem těla jiného člověka je obecně a celém světě považován za dost odpuzivý, a přesně z tohoto důvodu jsou lidé, kteří vykonávají práci, při níž k tomuto kontaktu dochází dlouhodobě (praní, úklid odpadků), obvykle příslušníky nejnižší třídy, kasty či rodu.

*Virginia Smith, Dějiny čistoty
a osobní hygieny*

TRANSNACIONÁLNÍ MATEŘSTVÍ

Zatímco mužská pracovní migrace je nahlížena jako „důležitá pro finanční zajištění rodiny“, migrující ženy jsou zpravidla vnímány jako ty, které od svých rodin „utíkájí“ (Parreñas 2005). Transnacionální matky se často ztotožňují se svým „těžkým ženským údělem“, o své povinnosti hmotně se postarat o svou rodinu. Solaris (Solaris 2010) odvozuje vysoké zapojení ukrajinských žen do transnacionální migrace právě přechodem od sovětského typu rodiny (rozšířená rodina se silným vlivem babičky zodpovědné za výchovu dětí a chod domácnosti) k patriarchálnímu ukrajinskému typu rodiny. To vše v prostředí vysoké nezaměstnanosti a velmi špatné ekonomické situace ukrajinských domácností. Na druhou stranu veřejný diskurz, který produkují média na Ukrajině výrazně formují stereotypní obraz špatných matek, které opouštějí své děti, ze

Ale jak to mám,
do prdele, poznat?

kterých se stávají sociální sirotci. Diskurz médií se poté reprodukuje zejména v prostředí státních institucí – škol, úřadů a zdravotnických zařízení. Strategie rozhodování, zda migrovat do zahraničí, které volí ukrajinské migrantky, jsou pevně zasazeny kolem hlavní argumentace – lepšího života pro své děti. Pro lepší budoucnost svých dětí transnacionální matky podnikly nelehký krok, migrovaly za prací, musely se vypořádat se steskem po svých dětech a pocitu osamocení v cizím velkoměstě. V době své nepřítomnosti se transnacionální matky můžou spolehnout ve výpomoci a „náhradní“ péči na své rodiče. To se jeví v jejich rozhodování odejít do pracovní migrace jako zcela rozhodující faktor. Většinou se jedná výhradně o babičky dětí, v některých případech dokonce střídavě pečují dvě babičky, nebo staří rodiče pečují najednou o děti dvou transnacionálních matek-jejich dcer. Starší ženy pokračují ve své roli socialistických babiček a pomáhají s péčí o děti transnacionálních matek, což jen posiluje rozhodování k individuální ženské migraci.

Za poskytnutí náhradní péče se od migrantek očekává pravidelné zaslání části výdělků z migrace, který se využívá nejen ve prospěch dětí, ale také významně podporuje i samotné pečovatele (babičky, dědečky). Je tak výhodným ekonomickým řešením jak pro samotné transnacionální matky, tak také pro širší rodinnou jednotku. Ukrajinské ženy posílají část svých výdělků (remitencí) nejen svým dětem, ale také těm, kteří (které) o ně pečují. Na straně druhé, toto generační propojení ale přináší také mezigenerační konflikty, zejména související s výchovou dětí. V komunikaci mezi transnacionálními matkami a jejich dětmi hraje čím dál větší význam moderní technologie – zejména internet, pomocí kterých efektivně (alespoň částečně) znovuoobnovují význam svého mateřství. Na druhou stranu může ale ono virtuální odosobnění interakci mezi matkami a jejich dětmi deformovat.

*Petra Ezzeddine, Ztráty a nálezy
transnacionálního mateřství, Artyčok.tv*

VE SPOLUPRÁCI
S KOLONIÍ Z.S.
A STUDIEM RUBÍN

Pravidla úklidu

Už nechci uklízet! Mohl by mi někdo říct, proč je tu furt takovej bordel, když furt vyhazuju, vyhazuju, vyhazuju?

NIC JE NEJVÍC

Uklízení je fyzická práce. Má v podstatě jen dvě fáze. Rozhodování, co vyhodím, a vymýšlení toho, kam dám to, co nevyhodím.

V Japonsku lidé věří, že čistota v našich pokojích a udržování toalety bez poskvrnky přináší štěstí.

Uklízení je mimořádná událost. Uklidit by se mělo jednou provždy. A nemyslím tím běžné uklízení, které spočívá v tom, že si něco vezmu a pak to vrátím zpátky na místo.

Stačí jednou zažít stav dokonalého pořádku a budete ho umět udržet.

Svůj pokoj uklízím tak dvakrát do roka tak půl hodinu. Ve svém čistém pokoji upíjím bylinkový čaj, vzduch je průzračný, vychutnávám klid a přemýšlím o svém dni. Zrak mi padne na obraz, co mám ráda, pak na vázu s čerstvými květinami. Ve svém pokoji mám jen ty věci, které mluví k mému srdci.

Když všechno naráz a rychle zbavíte nepořádku, změníte scénérii. Najednou se ocitnete v úplně jiném světě. Klíčem je provést to rázně, ne polovičatě, aby se nepořádek nevracel.

Tohle není postupný proces! Dokonalost je možná!

Vyhazovat a rozhodovat, kam zbylé věci uložíme! První fáze musí být zcela ukončena, než začnete s druhou!

Jaký chcete, aby byl váš životní styl? Projděte si pozorně svoje poznámky a za každou odpověď se ptejte proč.

Musíte začít s vervou, odhodláním a všechno zvládnout najednou. Někteří vyhodili i dvě stě takových těch černých pytlů.

Nic je nejvíc.

Marie Kondo, Zázračný úklid

Podívej se pozorně, co tu všechno je.

hrají ANITA KRAUSOVÁ, MARTINA JINDROVÁ A TÁŇA MALÍKOVÁ
hudba MARKÉTA A PAVEL PTÁKOVI — dramaturgie DAGMAR FRIČOVÁ
výprava a dramaturgická spolupráce, video ANDRIJANA TRPKOVIČ
odborná konzultace MGR. PETRA EZZEDDINE, PH.D.
autor LUCIE FERENZOVÁ A KOLEKTIV — režie LUCIE FERENZOVÁ

vizuál LENKA GLISNÍKOVÁ — public relations PAVLA UMLAUFOVÁ, ZDENĚK VÉVODA
produkce JOHANA KOLOMAZNÍKOVÁ, BARBORA KUNSTOVNÁ, KRISTÝNA MILABERSKÁ, PETRA PÁNKOVÁ
technika MATĚJ KUBÍČEK, DAVID OUPOR, ONDŘEJ ZUNT — poděkování PETRA KUPCOVÁ

Inscenace vzniká jako koprodukce Kolonie z.s., A studia Rubín a Divadla na cucky.
www.divadlonacucky.cz

 **DIVADLO
NA CUCKY**

A studio Rubín

Za podpory HMP částkou
1 800 000 Kč.

Dívám se už tejdny tak bedlivě, že bych tím pohledem
mohla vrtat díry. Jsem úplně vyřízená.

DŮSTOJNÁ PRÁCE

Základní práce, kterou vykonávají přes týden, je většinou prekarizovaná a málo placená – typicky jde o zaměstnankyně u myčky v restauracích či pokojské v hotelu. K tomu po večerech a o víkendech pracují ve službách, například jako hospodyně, paní na úklid nebo chůvy. Hlavní prací by se totiž nebyly schopny uživit a ještě posílat remitence domů, takže navíc vykonávají další servis. Nájemní práce v domácnosti se těžko formalizuje, je to téměř neregulovaný sektor, do kterého lze rychle vstoupit. Proto ji vykonávají především ženy s první zkušeností v dané zemi. Obecně vládne předpoklad, že vzhledem k tomu, že jde o reprodukční práci, ženy jsou k ní v podstatě „zrozeny“. Na uklízení podle většinových představ nepotřebujete žádné speciální dovednosti, zvládne to přece každý... Na druhé straně má ale

zákazník poměrně přesné představy o tom, jak by měl dobrý úklid vypadat. A nezáleží na tom, jestli Ukrajinka v zemi původu pracovala jako továrnice nebo vědkyně. Označení „má Ukrajinka“, které se pro migrantské pracovnice v domácnostech vžil. Pobytový status na dobu dočasnou neumožňuje vstup do systému veřejného zdravotního pojištění. „Když Andrej Babiš prohlášoval, že vyřeší krizi zdravotnického systému tím, že zajistí příchod pracovnic z Ukrajiny, už neřekl B – totiž, že pokud ony budou pečovat, i o ně by mělo být pečováno. Chceme-li, aby se tady někdo staral o naše nemocné, měl by mít také přístup ke zdravotnímu pojištění, penzím nebo přídavkám na děti.“ Temporalita však podle Petry Ezzeddine funguje jako magický termín. Přijímající stát získá pracovní sílu,

které nemusí dát žádné sociální záruky; vysílající stát přijímá remitence, jež se zkonsumují. Systém přitom vyhovuje celé škále politického spektra. Právce se může radovat z levné práce, levice její dočasný charakter pro změnu rámuje tak, že se tím ochrání místa vlastních pracovníků. Dvanáctihodinové směny šest dní v týdnu dané kombinací hlavní práce a nájemní práce v domácnosti tak legitimizují fakt, že „opustily své rodiny“ a absentují v péči, která je od nich na základě společenských vzorců očekávána. V mnohých evropských zemích je přitom temporalita romantizována coby humanitární pomoc zemi skrze zasláné remitence.

Eliška Koldová, Z přehlížených „Úkáček“ hrdiny. Ukrajinská menšina si zaslouží důstojné životní podmínky (kráceno red.)

Tak jasně, v dobách, kdy věda ještě neprokázala, že nečistota zhoršuje zdravotní stav, byla víra v boha čistého hajzlu jedinou možností, jak lidi přinutit udržovat pořádek. Všechny ty pravidla od košer až po feng-šuej mělo podle mě prvotně racionální základ: nečistota, hníloba, kontaminace, výkaly a výměšky nepatří k jídlu, nábytku ani náradí, které strkáš do pusy. To, že se ruce mají mýt, se zjistilo až v 19. století. Jenomže zatímco legislativa 19. století, diktovaná představami zdravotní policie, se snažila chránit lidské životy a uchovat lidské zdraví, legislativa 21. století se musí snažit zachránit zdraví a život Země. Hlavním nepřítelem civilizace přestává být špina, stávají se jím mikroorganismy, hygienickými přípravky natolik zocelené, že je proti nim i nadmíru čistotné lidstvo bezmocné. A chemie v oceánech, vzduchu i zemi, of course.

Tak možná se z tebe nemusel stát takovej neurotik, kdyby ses soustředila ne na to, co máš vyhodit, ale na to, co si chceš ponechat.